

OSNOVNA ŠOLA RAKA

VZGOJNI NAČRT

Maj, 2009

1. ZAKONSKA PODLAGA ZA VZGOJNI NAČRT

Vzgojni načrt je oblikovan skladno s 60. d členom Zakona o osnovni šoli. Namenjen je učencem, staršem, strokovnim delavcem, ravnateljici in vsem ostalim delavcem naše šole.

2. VSEBINA IN POMEN VZGOJNEGA NAČRTA

2.1 Vzgojni načrt vsebuje:

- načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli,
- vzgojne dejavnosti,
- oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši,
- načine vključevanja staršev v uresničevanje vzgojnega načrta.

Z vzgojnim načrtom bomo sledili viziji šole:

MEDSEBOJNO SPOŠTOVANJE

sprejemanje drugačnosti, pozitivna naravnost, odkritost, pozornost, iskrenost, spoštljivost, prijaznost

DELO

dobre učne navade, prizadevnost, natančnost, vztrajnost, doslednost, učenje za življenje

SODELOVANJE

v družini, v razredu, v šolski skupnosti, v ožji in širši družbeni skupnosti

ODGOVORNOST

do sebe, do soljudi, do narave.

2.2 Pomen vzgojnega načrta:

- je dogovor o enotnem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje,
- je dogovor za premišljeno, organizirano, ciljno naravnano delovanje šole in vsakega zaposlenega v njej,
- omogoča enotno delovanje in enoten pogled na ključne vzgojne ukrepe,
- vnaprejšnji dogovor med zaposlenimi, starši in učenci.

3. DOSEGANJE IN URESNIČEVANJE CILJEV IN VREDNOT

3.1 Načini doseganja in uresničevanja ciljev

Za doseganje in uresničevanje ciljev iz 2. člena Zakona o osnovni šoli bomo:

- zagotavljali kvalitetno vzgojno-izobraževalno delo, ki bo omogočalo osebni razvoj učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njihove pozitivne samopodobe za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot, s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje,
- z raznimi aktivnostmi, predavanji, ogledi in obiski spodbujali skladni telesni, spoznavni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti,
- organizirali različna srečanja, na katerih bodo učenci s sodelovanjem razvijali medsebojno strpnost, spoštovanje, sprejemanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,

- ob državnih in kulturnih praznikih organizirali proslave, prireditve in kulturne dejavnosti, s katerimi bomo razvijali zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter državljsko odgovornost,
- s projekti, organiziranjem tekmovanj in sodelovanjem na njih bomo razvijali pismenost učencev v slovenskem jeziku in v tujih jezikih ter razgledanost na naravo-slovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju,
- s samoevalvacijo primerjali znanje učencev šole z znanjem učencev v državnem merilu, na nekaterih področjih pa tudi v mednarodnem merilu.

Varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev bomo zagotavljali tako, da bomo:

- organizirali vzgojno-izobraževalno delo na način, ki bo upošteval celovit in vsestranski razvoj učenca in obenem spoštoval otrokovo individualnost in podpiral ustvarjalnost,
- z različnimi oblikami dela vzpostavili čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje,
- s posodabljanjem pouka in pogojev zanj zagotavljali varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo učenci počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi,
- spodbujali vključenost posameznika v skupino, obvladovanje ustreznih veščin komunikacije in sodelovanja, da bo posameznik lahko delal v skupini in prispeval k njeni in lastni osebnostni rasti,
- izvajali vzgojne dejavnosti primerno razvojni stopnji,
- razvijali sodelovalni odnos: delavci šole – starši – učenci.

3. 2 Doseganje in uresničevanje vrednot

Podlaga za izbor vrednot šole so družbeno sprejete vrednote, zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi v izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, v konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, v poročilu Delorsove komisije in v drugih dokumentih.

Razvijali bomo:

- **univerzalne vrednote:** delo, medsebojno spoštovanje, sodelovanje, pravičnost, enakopravnost, človeško dostojanstvo, nediskriminacijo, odgovornost, solidarnost, spoštovanje človekovih pravic ipd.,
- **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, aktivno državljanstvo, ipd.,
- **vrednote, povezane z lokalnim okoljem:** ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Posebno pozornost posvetili razvijanju vrednot, ki jih vsebuje vizija naše šole.

4. VZGOJNE DEJAVNOSTI

Pri vsakodnevnem delu bomo uporabljali pristope, ki zahtevajo razmislek o vrednotah. Pri učencih bomo skozi proces reševanja problemov in konfliktov razvijali odgovornost in občutek, da so vredni, četudi so naredili napako, saj jo lahko popravijo, ne da bi izgubili dostojanstvo, drugemu popravijo škodo, ki so jo storili, sebi pa samospoštovanje.

Uvajali bomo proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti: svetovanje in usmerjanje, restitucijo, povrnitev pravičnosti, vrstniško mediacijo ter druge.

4.1 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje bo namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju problemov, ki so povezani z razvojem učenca, šolskim delom, v odnosih z vrstniki in odraslimi, z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba), za kar se bomo dogovarjali s starši sprotno za vsak primer posebej. Poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci. Vzpostavljeno bo, če se bo pojavilo naslednje:

- šibkosti ali težave v otrokovem šolskem funkcioniranju,
- težave učenca v odnosu z vrstniki,
- enkratne ali občasne kršitve šolskega reda.

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega otroka se bodo dogovorili učitelji na oddelčnem sestanku. S tem bodo seznanjeni starši obravnavanega učenca.

V primerih, ko bo strokovni delavec presodil, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se bo s starši dogovoril za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko bo strokovni delavec presodil, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolsko svetovanje ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bo staršem predlagal, da pomoč poiščejo v zunanjih ustanovah.

Cilji svetovanja in usmerjanja učencev:

- učenci oblikujejo lastne cilje in načine uresničevanja,
- učinkovito organizirajo svoje šolsko in domače šolsko delo,
- samovrednotijo svoje delo in ravnanje
- presojujejo ravnanje drugih in se znajo v to vživeti,
- prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje,
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte,
- razvijajo pozitivno samopodobo ipd.

4.2 Restitucija

S tem pristopom bomo spodbujali pripravljenost, da bo povzročitelj povrnil škodo, predvsem pa, da bo poiskal možnost, da storjeno napako popravi. Učence bomo s tem usmerjali k samodisciplini, ki je izjemno pomembna, saj discipliniranje učencev ne deluje ali deluje kratek čas.

4.3 Povrnitev pravičnosti

Povrnitev pravičnosti je vzgojni pristop, ki naj bi doprinesel k miru in nenasilju. Gradi se od posameznika preko oddelčne skupnosti do šole kot celote.

Cilji pristopa:

- povečanje varnosti v šoli,
- povečanje vključenosti in pripadnosti med učenci,
- moralni razvoj in razvoj samospoštovanja,
- povečanje prisotnosti pri pouku,
- zmanjšanje vrstniškega nasilja,
- zmanjšanje izgorelosti učiteljev.

Z uporabo tehnik in metod povrnitve pravičnosti bodo učenci vodeni za skupnost in od skupnosti (jutranji krogi). Načrtno bodo gradili dobre odnose in se naučili biti drug drugemu v oporo. Delovanje bo preventivno, hkrati pa se bodo učenci naučili o slabih izkušnjah spregovoriti tudi brez sodbe in obtoževanja ter poiskati dobre načine komuniciranja.

4.4 Vrstniška mediacija

S postopnim uvajanjem vrstniške mediacije bomo reševali konflikte med sprtimi učenci ob pomoči vrstnikov – mediatorjev, ki bodo za to usposobljeni. Mediator bo pomagal, da bo pogovor med sprtima učencema stekel. Spodbujal ju bo, da bosta sama poiskala rešitev. Njegova naloga bo, da ohranja nepristranskost in sočutje do obeh strani, da ne svetuje in ne presoja.

4.5 Projektne vzgojne dejavnosti

Z različnimi projektnimi dejavnostmi bomo sistematično razvijali socialne veščine ter spodbujali pripravljenost za prostovoljno delo in vrstniško pomoč. Izvajale se bodo v okviru pouka, dni dejavnosti, razrednih ur, Skupnosti učencev ter v podaljšanem bivanju.

Ob reševanju moralnih dilem bomo upoštevali naslednja etična načela:

1. načela največjega dobrega za največje število udeležencev v konfliktni situaciji,
3. načela enakega spoštovanje in zlata pravila etike,
4. načela ohranjanja/razvoja smiselnega odnosa,
5. načela zavarovanja skupnosti,
6. načela zaščite osebne rasti in rasti karakterja.

4.6 Pohvale, nagrade, vzgojni ukrepi in opomini

Za doseganje vzgojnih ciljev bomo uporabljali tudi pohvale in nagrade in vzgojne ukrepe in opomine.

Načini podeljevanja pohval, nagrad, izvajanje vzgojnih ukrepov je zapisano v Pravilih šolskega reda.

Postopke izrekanja opominov in kršitve, katerim sledi opomin, je v Pravilniku o opominih predpisal Minister za šolstvo in šport.

5. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Šola se povezuje s starši preko formalnih in neformalnih oblik sodelovanja. Obveznosti in pravice imajo tudi starši, ne le učitelji.

5.1 Formalne oblike

- roditeljski sestanki,
- mesečne govorilne ure,
- tedenske pogovorne ure,
- predavanja in delavnice,
- pisna obvestila.

5.2 Neformalne oblike:

- sodelovanje na prireditvah in razstavah,
- vključevanje v projekte,
- sodelovanje v zbiralnih in delovnih akcijah,
- sodelovanje pri dnevih dejavnosti,

- vodenje interesnih dejavnosti,
- sodelovanje pri pouku,
- sodelovanje na dnevih odprtih vrat.

5.3 Učitelji staršem predstavijo:

- vzgojno-izobraževalne izkušnje z otrokom,
- vire pomoči pri morebitnih učnih in vzgojnih težavah,
- modele učenja in poučevanja – oblike in metode dela,
- interesne in druge dejavnosti,
- formalne in neformalne oblike sodelovanja s starši,
- ponudbo izobraževalnih programov za starše,
- možnosti aktivnega vključevanja staršev v vzgojno-izobraževalno dejavnost šole.

5.4 Vloga staršev v povezavi s šolo

Starši imajo pravico do vseh informacij v zvezi s funkcioniranjem otroka v šoli. S predlogi lahko vplivajo na izboljšanje vzgojno-izobraževalnega dela, spoštovati pa morajo Hišni red, Pravila šolskega reda in druge akte šole.

Redno morajo seznanjati učitelje o težavah ter potrebah otrok. Brez dovoljenja ne smejo vstopati v prostore, kjer se odvijajo vzgojno-izobraževalne dejavnosti, če niso povabljeni. Zavedati se morajo, da mora učitelj skrbeti za skupino otrok, zato njim ne more namenjati časa. K redni vzgojno-izobraževalni dejavnosti spada tudi podaljšano bivanje.

5.5 Obveščanje staršev in učencev

Šola obvešča starše in učence z obvestili:

- ✍ na oglasnih deskah,
- ✍ na spletni strani šole,
- ✍ v šolski publikaciji,
- ✍ s pisnimi obvestili,
- ✍ po telefonu.

6. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt osnovne šole Raka je temeljni dokument za vzgojno delo z učenci. Med letom lahko pride do sprememb na osnovi sklepov strokovnih organov šole, navodil Ministrstva za šolstvo in šport in Zavoda RS za šolstvo ter s sklepov ustanoviteljice. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- **SVET STARŠEV:**
Poda mnenje o Vzgojnem načrtu.
- **SVET ŠOLE**
Sprejme vzgojni načrt.
- **UČITELJSKI ZBOR**
Skozi uresničevanje Letnega delovnega načrta uresničuje vzgojni načrt, delo evalvira in oblikuje smernice za nadaljnje delo.
- **RAZREDNIKI**
Odgovorni so za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku.

- **STARŠI**
Sodelujejo pri pripravi Vzgojnega načrta.
- **RAVNATELJICA**
Spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Vzgojni načrt je bil obravnavan:

na rednem sestanku učiteljskega zbora dne 19. 5. 2009,

na redni seji Sveta staršev dne 27. 5. 2009,

Sprejet je bil na redni seji Sveta šole 28. 5. 2009.

Predsednica delovne skupine:
Rosvita Juh

Ravnateljica:
Milvana Bizjan

Predsednica Sveta šole:
Silvija Permoser

